

Haveriutredningen vid mindre allvarliga luftfartsolyckor

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2005/06:12 Haveriutredningen vid mindre allvarliga luftfartsolyckor.

I propositionen föreslås att den obligatoriska skyldigheten att alltid utreda samtliga olyckor och tillbud som inträffar där flygskärmar, hängglidare och liknande mindre luftfartyg är inblandade upphävs. Förslaget innebär att utredningar bara skall göras när man kan anta att utredningen är av betydelse ur säkerhetssynpunkt. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2006.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen. Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Lagförslaget	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlat förslag	6
Propositionen	6
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lagförslaget

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:12.

Stockholm den 1 december 2005

På trafikutskottets vägnar

Claes Roxbergh

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Claes Roxbergh (mp), Carina Moberg (s), Elizabeth Nyström (m), Jarl Lander (s), Krister Örnfjäder (s), Johnny Gylling (kd), Peter Pedersen (v), Claes-Göran Brandin (s), Jan-Evert Rådström (m), Monica Green (s), Runar Patriksson (fp), Sven Bergström (c), Björn Hamilton (m), Karin Svensson Smith (-), Börje Vestlund (s), Christer Winbäck (fp) och Berndt Sköldestig (s).

Redogörelse för ärendet

Statens haverikommission har till regeringen i en framställning den 22 september 2003 begärt att lagen (1990:712) om undersökning av olyckor skall justeras så att olyckor med hängglidare, flygskärmar och liknande mindre luftfartyg inte nödvändigtvis måste utredas. Framställningen har remissbehandlats. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Näringsdepartementet (dnr N2003/7873/TP).

Propositionen bygger på en överenskommelse mellan den socialdemokratiska regeringen och Vänsterpartiet. Regeringen bedömer att lagstiftningsärendet, såväl lagtekniskt som annars, är av enkel beskaffenhet varför Lagrådet inte hörts.

Regeringens lagförslag finns i *bilaga 2*.

Utskottets överväganden

Lagförslaget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag i proposition 2005/06:12.

Regeringens förslag

I propositionen föreslås att reglerna gällande den obligatoriska skyldigheten att alltid utreda samtliga olyckor och tillbud som inträffar där flygskärmar, hängglidare och liknande mindre luftfartyg är inblandade upphävs. Som skäl anförs att i dag måste varje händelse där en person bryter en arm eller ett ben i samband med en luftfärd utredas, vilket tar mycket av Statens haverikommissions begränsade resurser i anspråk till men för andra, viktigare utredningar. Erfarenheten visar att utredningar av olyckor och tillbud där flygskärmar, hängglidare och liknande mindre luftfartyg är inblandade sällan utmynnar i några säkerhetsrekommendationer. Förslaget innebär att utredningar bara skall göras när man kan anta att utredningen är av betydelse ur säkerhetssynpunkt.

Genom den föreslagna förändringen möjliggörs för Statens haverikommission att *dels* koncentrera resurserna och genomföra mera djupgående undersökningar i de fall som är av betydelse från säkerhetssynpunkt, *dels* underlåta att lägga resurser på utredningar där man genast ser att orsakerna till en olycka eller ett tillbud står att finna i felbedömningar av väder och vind eller uppenbara felaktigheter i handhavandet av luftfartyget. Därmed torde utredningskapacitet också kunna styras över till mer angelägna utredningar på andra områden.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2006.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringens förslag till lagändringar innebär att Statens haverikommissions resurser på flygområdet i högre grad kan inriktas på allvarigare olyckor och incidenter och på flygverksamhet som ingår i transportsystemet. Enligt vår mening är det viktigt att säkerhetsarbetet på transportområdet bedrivs effektivt och målmedvetet. Utskottet föreslår mot denna bakgrund att riksdagen antar regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlat förslag

Propositionen

Proposition 2005/06:12 Haveriutredningen vid mindre allvarliga luftfartsolyckor:

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor

Härigenom föreskrivs att 2 och 4 §§ lagen (1990:712) om undersökning av olyckor skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Olyckor skall undersökas enligt denna lag, om de är av sådan allvarlig art som anges i det följande, nämligen

1. *luftfartsolyckor*: Olyckor vid användningen av luftfartyg som har medfört att

- a) någon har avlidit eller blivit allvarligt skadad,
- b) luftfartyget eller egendom som inte transporteras med luftfartyget har fått betydande skador eller omfattande skador har uppkommit i miljön, eller
- c) luftfartyget är oåtkomligt eller har försvunnit under flygning och inte har kunnat återfinnas,

2. *sjöolyckor*: Olyckor vid användningen av handelsfartyg, fiskefartyg eller statsfartyg som har medfört att

- a) flera människor har avlidit eller blivit allvarligt skadade,
- b) fartyget eller egendom som inte transporteras med fartyget har fått omfattande skador eller omfattande skador har uppkommit i miljön, eller
- c) fartyget har försvunnit eller har övergetts i sjön,

3. *järnvägsolyckor*: Olyckor vid järnvägs-, tunnelbane- eller spårvägsdrift som har medfört att

- a) flera människor har avlidit eller blivit allvarligt skadade, eller
- b) spårfordon, spåränläggningar eller egendom som inte transporteras med spårfordonet har fått omfattande skador eller omfattande skador har uppkommit i miljön,

4. *andra allvarliga olyckor*: Andra olyckor än som avses i 1–3, om de har medfört att

- a) flera människor har avlidit eller blivit allvarligt skadade, eller
- b) omfattande skador har uppkommit på egendom eller i miljön.

Tillbud till olyckor som avses i första stycket skall undersökas enligt denna lag, om tillbudet inneburit allvarlig fara för att en olycka skulle inträffa eller om tillbudet tyder på ett väsentligt fel hos luftfartyget, fartyget, spårfordonet eller spåranläggningen eller på andra väsentliga brister i säkerhetshänseende.

Olyckor som avses i första stycket 4 och tillbud till sådana olyckor skall undersökas endast om en undersökning är av betydelse från säkerhetssynpunkt.

Olyckor som avses i första stycket 1 och som rör luftfartyg med en totalvikt av högst 2 250 kg vilka inte skall ha luftvärdighetsbevis, och olyckor som avses i första stycket 4 samt tillbud till sådana olyckor skall undersökas endast om en undersökning är av betydelse från säkerhetssynpunkt.

4 §

Undersökning enligt denna lag skall göras i fråga om händelser som har inträffat i Sverige. Om en sådan händelse berör ett utländskt fartyg, får undersökning enligt denna lag dock göras endast om det finns särskilda skäl och fartyget befinner sig inom Sveriges sjöterritorium.

Undersökning enligt denna lag av en händelse som berör ett svenskt fartyg eller luftfartyg skall göras även när händelsen har inträffat utomlands, om annat inte följer av en internationell överenskommelse som har biträtts av Sverige.

Undersökning enligt denna lag av en händelse som berör ett svenskt fartyg eller luftfartyg skall göras även när händelsen har inträffat utomlands, om annat inte följer av en internationell överenskommelse som har biträtts av Sverige. *Om händelsen berör ett luftfartyg med en totalvikt av högst 2 250 kg och som inte skall ha luftvärdighetsbevis, skall en undersökning göras endast om det är av synnerlig vikt från säkerhetssynpunkt och en undersökning inte görs i den stat inom vars territorium händelsen inträffade.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2006. Den får tillämpas på händelser som inträffat före ikraftträdandet.